

Kuntien liikuntatoimen talous- ja henkilöstöresurssit vuonna 2006

Opetusministeriön julkaisu 2008:14

Kuntien liikuntatoimen talous- ja henkilöstöresurssit vuonna 2006

Opetusministeriön julkaisuja 2008:14

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto /
Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen
PL / PB 29, 00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
<http://www.minedu.fi>
<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut>

Taitto / Ombrytning: Erja Kankala
Kansikuva / Omslagsbild: Andres Rodriguez, Rodeo-kuvapalvelu, www.rodeo.fi
Yliopistopaino / Universitetsstryckeriet 2008

ISBN 978-952-485-519-8 (nid.)

ISBN 978-952-485-520-4 (pdf)

ISSN 1458-8110

Opetusministeriön julkaisuja / Undervisningsministeriets publikationer 2008:14

Sisältö

Lukijalle	5
1 Aineistosta	6
2 Liikuntatoimen menot	8
2.1 Liikuntapaikkojen investointimenot	8
2.2 Liikuntatoimen käyttömenot	10
2.2.1 Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot	12
2.2.2 Palkka- ja henkilöstömenot	12
2.2.3 Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan	14
2.2.4 Ostopalvelut	15
2.3 Liikuntatoimen kokonaismenot	17
3 Liikuntatoimen henkilöstöresurssit	18
4 Liikuntatoiminnan kehittäminen kunnissa	20
Liite 1: Tilastotaulukot	22
Liite 2: Tilastollinen kuntaryhmitys	29
Liite 3: Kyselyyn vastanneet kunnat	30
Liite 4: Liikuntatoimen resurssikysely 2007	32

Lukijalle

Tämän tilastojulkaisun tarkoituksena on selvittää Suomen kuntien liikuntatoimintaan käyttämiä talous- ja henkilöstöresursseja. Selvityksessä käytetyn aineiston tiedot ovat kuntien vuoden 2006 tilinpäätöksistä sekä vuoden 2007 talousarvioista. Mukaan lukuihin on laskettu liikuntatoimen lisäksi myös muiden hallintokuntien liikuntatoimintaan kohdistamia menoja.

Aineisto on kerätty kuntien liikuntatoimesta vastaavilta henkilöiltä kyselylomakkeen avulla. Kyselylomakkeen suunnittelusta sekä vastausten keräämisestä ovat vastanneet lääninhallitusten liikuntatoimen viranhaltijat. Resurssitietojen lisäksi kunnilta pyydettiin tietoja erilaisista kunnassa laadituista liikuntatoimea koskevista toimintasuunnitelmista ja kehittämisohjelmista. Myös näiden tietojen tulokset on raportoitu tässä julkaisussa.

Tämä julkaisu on ensimmäinen lääninhallitusten valtakunnallisesti yhtenäisestä kyselyaineistosta laadittu selvitys. Julkaisun sisältöä sekä kyselylomaketta koskevia parannusehdotuksia otetaan mielihyvin vastaan. Tilastojulkaisun on laatinut yhteiskuntatieteiden maisteri Anne-Maaria Kurvinen tammikuussa vuonna 2008.

Helsingissä talvella 2008

Liikuntayksikkö

Seppo Paavola
Kulttuuriasiainneuvos

1 Aineistosta

Tässä selvityksessä käytetty aineisto on kerätty Manner-Suomen kuntien liikuntatoimesta vastaaville henkilöille lähetetyllä sähköisellä kyselylomakkeella (Liite 4). Kyselylomakkeen suunnittelusta ja vastausten keräämisestä ovat vastanneet lääninhallitusten liikuntatoimet. Kysely lähetettiin jokaiseen Manner-Suomen kuntaan vuoden 2007 kevään ja kesän aikana. Oulun ja Lapin lääneissä vastaukset saatiin kaikilta kunnilta, Itä-Suomen läänissä 88 %:lta, Etelä-Suomen läänissä 77 %:lta ja Länsi-Suomen läänissä 61 %:lta kuntia. Aineiston keruun jälkeen lääninhallitukset ovat vielä joiltakin osin tarkistaneet ja täydentäneet tietoja kunnilta. Taulukko kyselyyn osallistuneista kunnista maakunnittain on selvityksen liitteenä (Liite 3).

Tähän selvitykseen käytetty aineisto on ensimmäinen lääninhallitusten yhteisellä kyselylomakkeella keräämä aineisto, joka siten mahdollistaa valtakunnallisen yhteenvedon tekemisen. Lääninhallitukset ovat myös aiempina vuosina keränneet vaihtelevasti tietoja kuntien liikuntatoimen resursseista. Lääninhallitusten aiemmilta vuosilta keräämää aineistoa ei kuitenkaan voida käyttää muutosten raportoimiseen, koska aineistot eivät ole kaikilta osin keskenään vertailukelpoisia.

Kyselystä saadut tiedot on suhteutettu asukaslukuun. Väestötietoaineistona on käytetty Tilastokeskuksen julkaisemia väestötietoja 31.12.2006 tilanteesta. Tarkastelutasoina ovat hallinnollisista alueista läänit ja maakunnat. Lisäksi aineistoa on käsitelty ti-

	Alueella kuntia	Vastanneita kuntia	Vastaus- prosentti
Lapin lääni	21	21	100,0
Oulun lääni	47	47	100,0
Itä-Suomen lääni	57	50	87,7
Länsi-Suomen lääni	189	116	61,4
Etelä-Suomen lääni	86	66	76,7
Manner-Suomi	400	300	75,0

Taulukko 1. Vastausprosentit lääneittäin.

lastollisten kuntaryhmien mukaan¹, joka tarjoaa joiltakin osin paremman vertailukohdan eri kuntien välille kuin maakunta- tai läänikohtainen tarkastelu. Kyselyyn vastasi 59 kaupunkimaista, 62 taajaan asuttua ja 179 maaseutumaista kuntaa. Kartta kuntien jakaantumisista lääneihin, maakuntiin sekä kuntaryhmiin on selvityksen liitteenä (Liite 2).

Aineisto kattaa 75 % kaikista Manner-Suomen kunnista. Suurimmat kunnat ovat kuitenkin mukana aineistossa, joten valtakunnallisissa tuloksissa ei suuria puutteita tämän vuoksi pitäisi olla. Kyselyyn vastanneiden kuntien asukasmäärä kattaa noin 90 % koko Suomen asukasmäärästä. Kaupunkimaisista kunnista kyselyyn vastasi 89 %, taajaan asutuista kunnista 84 % ja maaseutumaisista kunnista 69 %.

Liikuntatoimen hallinto ja kuntalaisten liikuntapalvelut järjestetään kunnissa hyvin monella eri tavalla. Tämän vuoksi vertailukelpoisten tietojen ja luotettavan aineiston saaminen on haastavaa ja tulokset voivat siten parhaimmillaankin olla ainoastaan suuntaa antavia. Osa vastaajista onkin raportoinut vaikeuksista erottaa tiettyjä kysyttyjä menoja kokonaismäärästä. Osassa kuntia liikuntatoimi on yhdistetty esimerkiksi nuoris- ja kulttuuritoimeen, jonka vuoksi liikuntatoimen lukuja on ollut hankala erottaa kokonaisuudesta. Ostopalveluiden käyttäminen aiheuttaa puolestaan omat vaikeutensa aineiston tulkinnalle. Ostopalveluina hankittujen töiden ja palveluiden henkilöstömäärät ja palkka- ja henkilöstökulut eivät tietenkään ole kuntien tiedossa, eivätkä siten myöskään näy tämän selvityksen luvuissa. Muut esille tulleet heikkoudet aineistossa on raportoitu selvityksen myöhemmissä osioissa.

¹ Kuntaluokituksena on käytetty Tilastokeskuksen Tilastollinen kuntaryhmitys 2008 –alueluokitusta, jossa kunnat on jaettu kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin. Luokituksen mukaan kaupunkimaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90% asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60%, mutta alle 90%, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60% asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60%, mutta alle 90%, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000. (Lähde: Tilastokeskus)

2 Liikuntatoimen menot

Liikuntatoimen menot sisältävät liikuntatoimen hallinnonalan menojen lisäksi myös muille hallintokunnille liikuntapaikkojen käytöstä ja kunnossapidosta sekä investoinneista aiheutuneet menot.

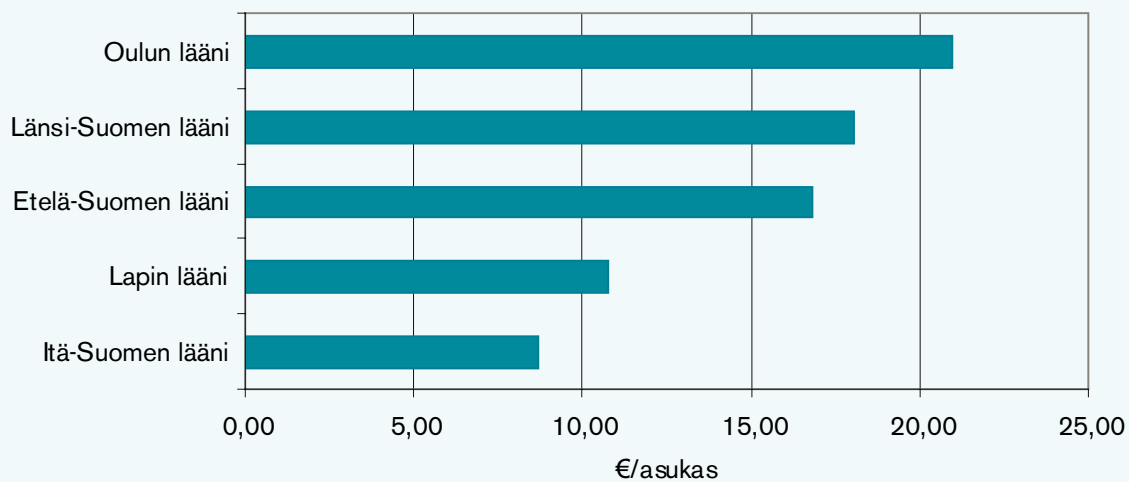
2.1 Liikuntapaikkojen investointimenot

Investointimenoihin vastaajia pyydettiin kirjaamaan kaikki liikuntapaikkojen rakentamis- ja kalustamismenot. Kaikkien vastanneiden kuntien yhteenlasketut investointimenot olivat 77,2 milj. euroa eli 16,45 €/asukas vuonna 2006. Lääneittäin tarkasteltuna eniten investointeihin käytettiin Oulun läänissä, jossa investointimenot olivat 20,96 €/asukas. Vähiten investointeihin käytettiin Itä-Suomen läänissä, jossa investointimenot olivat 8,66 €/asukas.

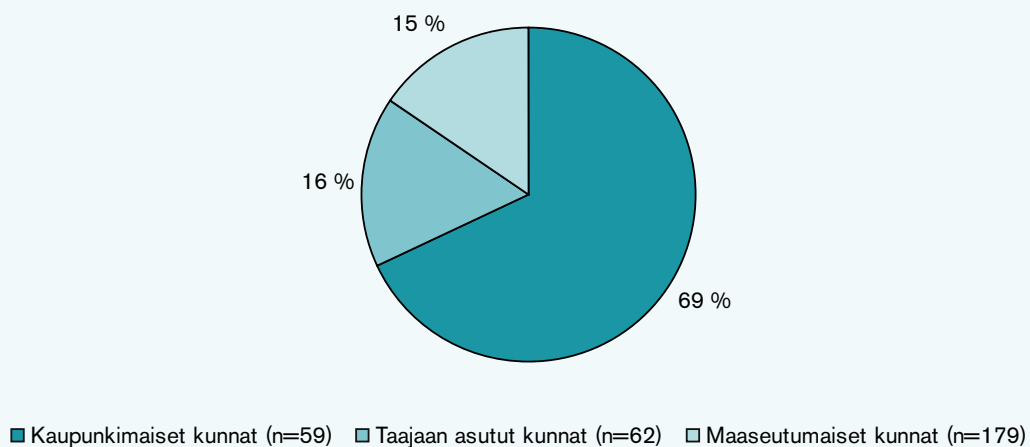
Alue	milj. €	€/asukas
Lapin lääni	2,0	10,75
Oulun lääni	9,7	20,96
Itä-Suomen lääni	4,6	8,66
Länsi-Suomen lääni	27,0	18,07
Etelä-Suomen lääni	33,8	16,80
Manner-Suomi	77,2	16,45

Taulukko 2. Liikuntapaikkojen investointimenot vuoden 2006 tilinpäätösten mukaan.

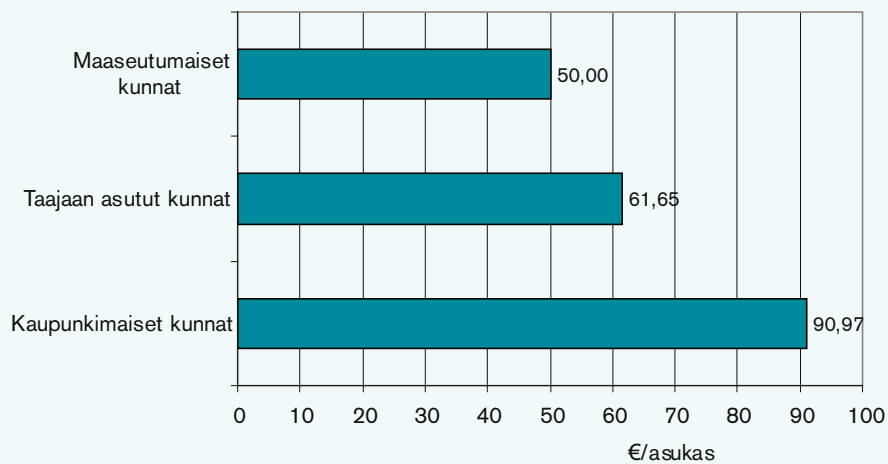
Eri kuntaryhmien välillä ei ole suuria eroja asukaslukuun suhteutetussa tarkastelussa. Kaupunkimaisten kuntien investointimenot olivat 16,07, taajaan asuttujen kuntien 18,07 ja maaseutumaisten kuntien 16,62 €/asukas. Kuva 2 kuitenkin osoittaa, että 59 kaupunkimaisen kunnan investointimenot kattoivat noin 70 % kaikkien kyselyyn vastanneiden 300 kunnan investointimenoista.

Kuva 1. Kuntien investointimenot lääneittäin vuonna 2006 (€/asukas).

Kuva 2. Eri kuntaryhmien osuus liikuntapaikkojen investointimenoista vuonna 2006.

Kuva 3. Liikuntatoimen käyttömenot asukasta kohden kuntaryhmittäin vuonna 2006 (€/asukas).

2.2 Liikuntatoimen käyttömenot

Liikuntatoimen käyttömenoihin on laskettu kuntien liikuntatoimen käyttökustannukset sekä muiden hallintokuntien tilinpäätöksiin kirjatut liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitokustannukset. Liikuntatoimen käyttökustannukset muodostuvat palkka- ja henkilöstömenoista, liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenoista, kunnan myöntämistä liikunnan avustuksista, sekä muista liikuntatoimeen kohdistuneista menoista, esimerkiksi muiden kuin liikuntatilojen sisäisistä vuokrista, poistoista, arvonalentumisista ja vyörytyseristä.

Alue	milj. €	€/asukas	Osuus kunnan toiminta- menoista
Lapin lääni	12,1	65,50	1,3 %
Oulun lääni	36,8	79,22	1,6 %
Itä-Suomen lääni	38,7	72,55	1,5 %
Länsi-Suomen lääni	120,5	80,65	1,6 %
Etelä-Suomen lääni	168,4	83,70	1,7 %
Manner-Suomi	376,5	80,30	1,6 %

Taulukko 3. Liikuntatoimen käyttömenot lääneittäin vuoden 2006 tilinpäätösten mukaan.

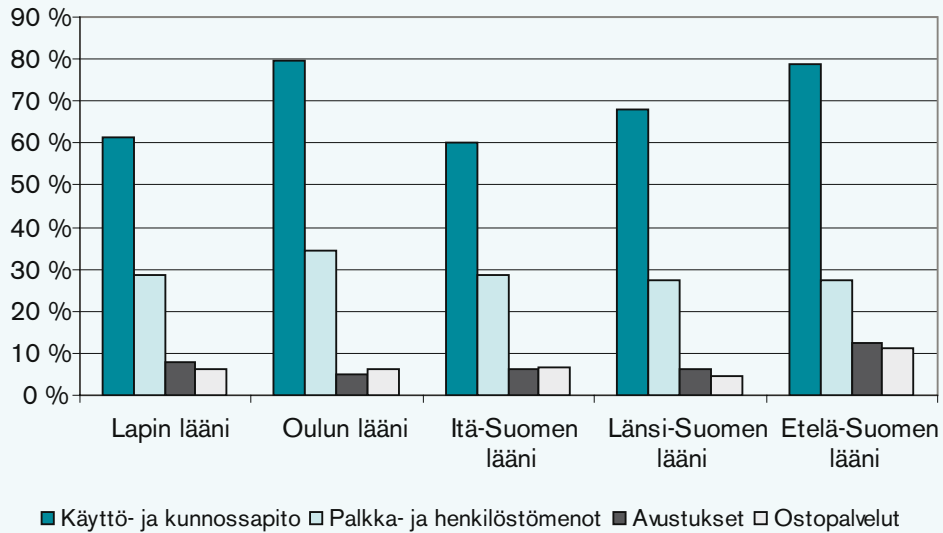
Liikuntatoimen käyttömenot muodostivat 1,6 % kunnan toimintamenoista² vuonna 2006. Kaupunkimaisissa kunnissa osuus oli 1,8 %, taajaan asutuissa kunnissa 1,4 % ja maaseutumaisissa kunnissa 1,0 %.

Vuoden 2006 tilinpäätösten mukaiset liikuntatoimen käyttömenot olivat 80,30 euroa asukasta kohden. Lääneittäin tarkasteltuna suurimmat menot asukasta kohden olivat Etelä-Suomen läänissä ja pienimmät Lapin läänissä. Näiden läänien välinen ero oli 18,20 €/asukas. Kaupunkimaisissa kunnissa liikuntatoimen käyttömenot olivat selvästi suuremmat kuin muissa kuntaryhmissä (kuva 3).

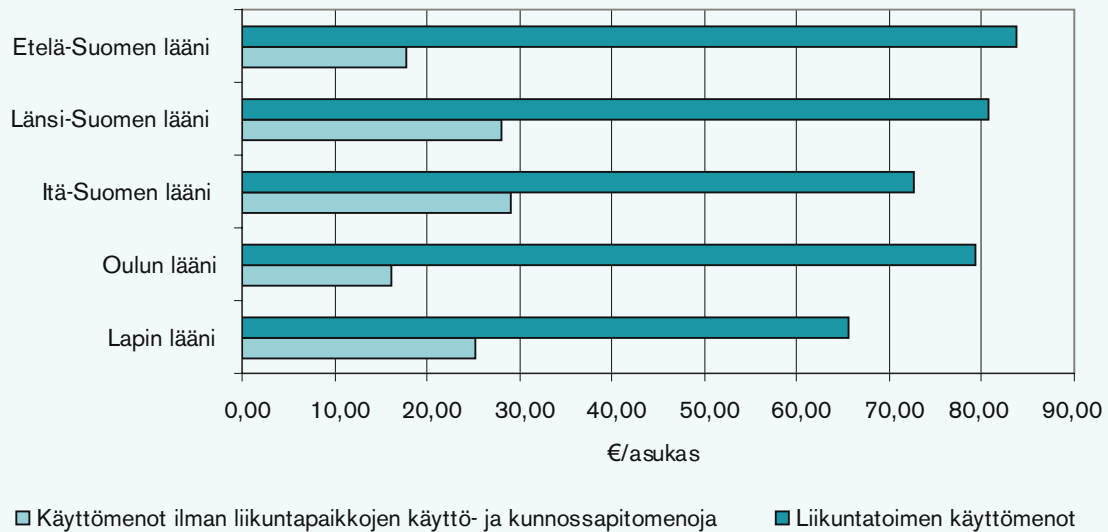
Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot muodostivat suurimman osuuden kuntien liikuntatoimen käyttömenoista. Kaikkien kuntien yhteenlasketuista liikuntatoimen käyttömenoista liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenojen osuus oli 73 %. Palkka- ja henkilöstömenojen osuus oli 28 % käyttömenoista. On huomioitava, että käyttö- ja kunnossapitomenoihin sisältyy myös palkka- ja henkilöstömenoja, joten näiden osuuksien yhteen laskeminen ei ole mahdollista. Kuntien myöntämien avustusten osuus oli 9 % ja ostopalveluiden osuus 8 % kuntien liikuntatoimen käyttömenoista.

Kun liikuntatoimen käyttömenoja tarkastellaan ilman liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenoja, tapahtuu läänien välillä selviä muutoksia (kuva 5). Erityisen selvästi putoavat Oulun ja Etelä-Suomen läänien menot asukasta kohden. Maaseutumaisissa kunnissa liikuntatoimen käyttömenot ilman liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenoja olivat ainoastaan 6,94 €/asukas. Kaupunkimaisissa kunnissa vastaava luku oli 22,79 ja taajaan asutuissa kunnissa 23,26 €/asukas.

² Kunnan toimintamenot Tilastokeskuksen kuntataloustiedoista.

Kuva 4. Eri menolajien osuus liikuntatoimen käyttömenoista vuonna 2006 lääneittäin. Huom! Käyttö- ja kunnossapito- sekä palkka- ja henkilöstömenoluokissa osin päällekkäisyyksiä.

Kuva 5. Liikuntatoimen käyttömenot lääneittäin ilman liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenoja vuonna 2006 (€/asukas).

2.2.1 Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot

Selvästi suurimman osuuden liikuntatoimen käyttömenoista muodostavat liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot. Kyselyssä kuntia pyydettiin sisällyttämään käyttö- ja kunnossapitomenoihin kaikki liikuntapaikoista aiheutuvat menot, mm. käyttö- ja kunnossapidon palkka- ja henkilöstömenot, liikuntatilojen sisäiset vuokrat sekä siivous- ja ostopalvelukulut. Kyselyn ohjeistuksessa kuntia pyydettiin siis sisällyttämään käyttö- ja kunnossapitomenoihin myös ostopalvelumenot. On kuitenkin oletettavaa, että osa vastaajista ei ole kirjannut kunnan ulkopuolisilta toimijoilta ostettuja käyttö- ja kunnossapitotehtäviä tähän luokkaan. Näiden kuntien käyttö- ja kunnossapitomenot eivät siten ole täydellisenä kirjattuna käyttö- ja kunnossapitomenoihin. Voidaan kuitenkin todeta, että mahdollisesti puuttuvien ostopalvelumenojen osuus jää varsin pieneksi.

Kuntien liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot olivat 58,57 €/asukas vuonna 2006. Lääneittäin tarkasteltuna suurimmat käyttö- ja kunnossapitomenot olivat Etelä-Suomen läänissä, jossa menot olivat 65,84 €/asukas. Vähiten asukasta kohden menoja kertyi Lapin läänissä, jossa menot olivat 40,32 €/asukas.

Alue	milj. €	€/asukas
Lapin lääni	7,5	40,32
Oulun lääni	29,3	63,06
Itä-Suomen lääni	23,2	43,58
Länsi-Suomen lääni	82,2	54,99
Etelä-Suomen lääni	132,5	65,84
Manner-Suomi	274,7	58,57

Taulukko 4. Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot vuoden 2006 tilinpäätösten mukaan.

Kaupunkimaisissa kunnissa liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot olivat asukasta kohden selvästi muita kuntaryhmiä suuremmat. Tähän vaikuttaa kaupunkimaisten kuntien usein maaseutumaisia kuntia selvästi laajempi liikuntapaikkatarjonta.

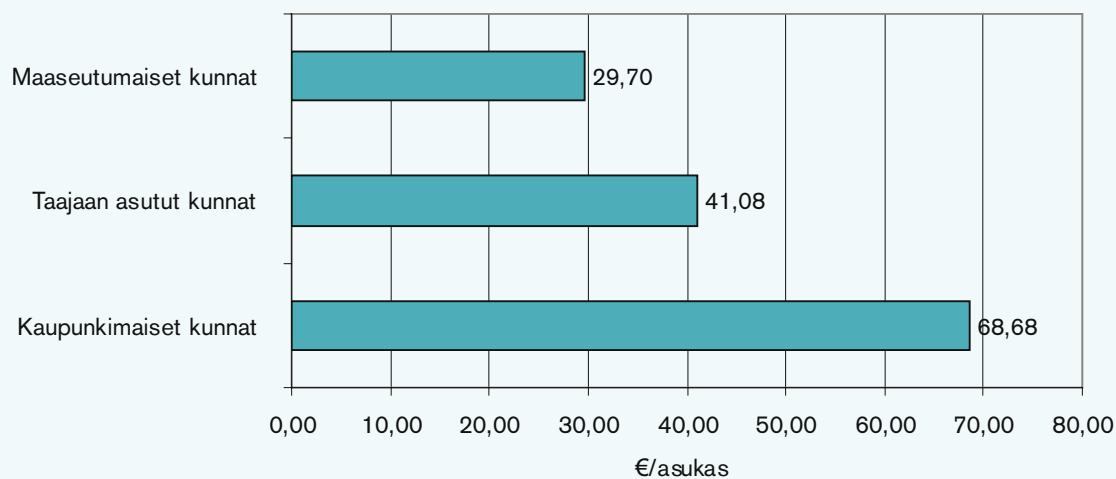
2.2.2 Palkka- ja henkilöstömenot

Palkka- ja henkilöstömenoluokkaan kuntia pyydettiin ilmoittamaan kaikki kunnan liikuntapalvelujen tuottamiseen liittyvät palkka- ja henkilöstömenot hallintokunnittain. Muiden hallintokuntien osuus liikuntapalvelujen tuottamisesta oli kuitenkin varsin pieni; kuntien vastausten mukaan 92 % liikuntatoimintaan käytetyistä palkkamenosta ohjautuu liikuntatoimen hallinnonalan kautta.

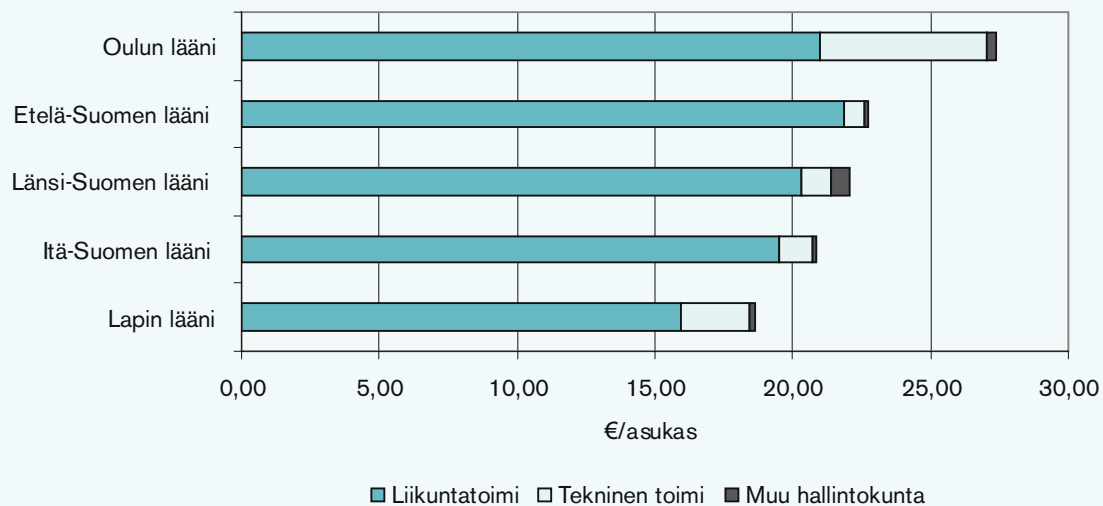
Kuntien liikuntapalvelujen tuottamiseen käyttämät palkka- ja henkilöstömenot olivat 22,61 €/asukas. Pienimmät menot olivat Lapin läänissä, 18,62 €/asukas ja suurimmat puolestaan Oulun läänissä, 27,39 €/asukas. Koska liikuntapaikkojen käyttö ja kunnossapito muodostaa suurimman osan kuntien liikuntatoimen käyttömenoista, muodostavat ne todennäköisesti suurimman osan myös palkka- ja henkilöstömenoista. Tämän vuoksi palkka- ja henkilöstömenot olivat suurimmat niissä kunnissa ja niillä alueilla, joissa liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot olivat korkeat.

Alue	milj. €	€/asukas
Lapin lääni	3,4	18,62
Oulun lääni	12,7	27,39
Itä-Suomen lääni	11,1	20,84
Länsi-Suomen lääni	33,0	22,06
Etelä-Suomen lääni	45,8	22,76
Manner-Suomi	106,0	22,61

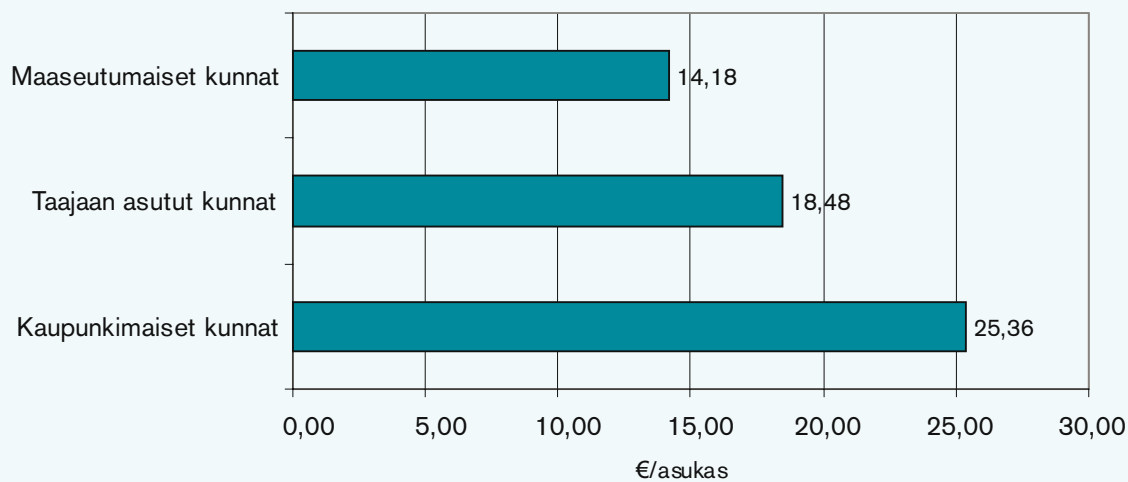
Taulukko 5. Kuntien liikuntapalvelujen tuottamiseen käyttämät palkka- ja henkilöstömenot vuonna 2006.

Kuva 6. Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot kuntaryhmittäin vuonna 2006 (€/asukas).

Kuva 7. Kuntien liikuntapalvelujen tuottamiseen käyttämät palkka- ja henkilöstömenot vuonna 2006 hallintokunnittain esitettynä (€/asukas).

Kuva 8. Liikuntapalvelujen tuottamiseen käytetyt palkka- ja henkilöstömenot kuntaryhmittäin vuonna 2006 (€/asukas).

2.2.3 Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan

Kyselyyn vastanneet kunnat myönsivät vuonna 2006 erilaisia liikuntatoimintaan tarkoitettuja avustuksia yhdistyksille, yrityksille ja yksityisille henkilöille yhteensä 33,9 miljoonaa euroa eli 7,63 €/asukas. Tämä oli 9 % liikuntatoimien tilinpäätöksistä. Urheiluseuroille tai liikuntatoimintaa järjestäville yhdistyksille myönnettyjen avustusten osuus oli 68 % kaikista myönnettyistä avustuksista. Liikuntatoimintaa järjestäville yrityksille myönnettyjen avustusten osuus oli 29 %. Kaikista avustuksista toimitila-avustusten osuus oli 52 %.

Osa kunnista tukee yhdistysten toimintaa tarjoamalla liikuntapaikkoja yhdistysten käyttöön alennetuin hinnoin tai maksutta. Tämänkaltaiset avustusmuodot eivät luonnollisesti näy tämän selvityksen tiedoissa, mutta on syytä korostaa, että useissa kunnissa alennetut hinnat tai ilmaisten tilojen tarjoaminen on merkittävä avustusmuoto.

Läänien väliset erot avustusten myöntämisessä olivat kohtalaisen suuret. Oulun läänissä myönnettiin avustuksia 3,95 €/asukas ja Etelä-Suomen läänissä puolestaan 10,50 €/asukas. Etelä-Suomen läänin muita läänejä selvästi suurempi luku selittyy Helsingin kaupungin suurilla avustusluvuilla. Helsingin kaupungin avustukset kattavat Etelä-Suomen läänin avustuksista lähes kolmasosan.

Alue	milj. €	€/asukas
Lapin lääni	0,9	5,06
Oulun lääni	1,8	3,95
Itä-Suomen lääni	2,4	4,56
Länsi-Suomen lääni	7,5	5,03
Etelä-Suomen lääni	21,1	10,50
Manner-Suomi	33,9	7,22

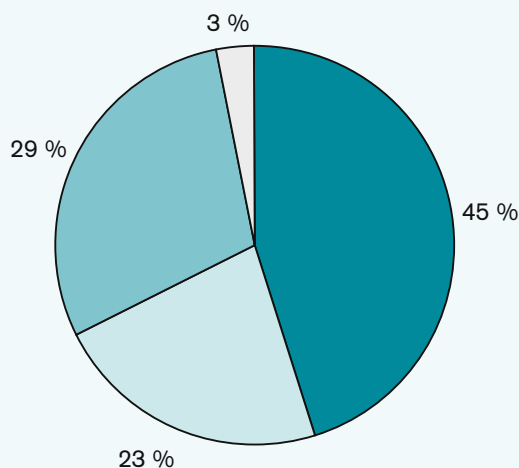
Taulukko 6. Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan vuonna 2006.

Läänien vertailussa on havaittavissa eroja avustusmuodoissa. Etelä-Suomen läänissä myönnettiin selvästi muita läänejä enemmän liikuntatoimintaa järjestäville yrityksille tilojen vuokraamiseen tai hankkimiseen tarkoitettua toimitila-avustusta. Kaikista Etelä-Suomen läänin kuntien myöntämistä avustuksista 41 % oli

edellä mainittuja toimitila-avustuksia. Etelä-Suomen läänin lukuihin vaikuttaa huomattavasti Helsingin kaupungin erityisesti yrityksille myöntämät avustukset. Myös Itä-Suomen läänissä vastaava luku oli kohtalaisen korkea eli 24 %.

Etelä-Suomen läänissä toimitila-avustukset olivat keskeisin avustusmuoto; 71 % kaikista vuonna 2006 myönnettyistä avustuksista oli toimitila-avustuksia. Länsi-Suomen läänin kuntien pääasiallinen avustusmuoto oli kunnassa toimiville yhdistyksille myönnetty toiminta- ja kohdeavustukset. Nämä avustukset muodostivat 77 % Länsi-Suomen kuntien kaikista avustuksista.

Kaupunkimaiset kunnat jakoivat avustuksia 8,36 €/asukas, taajaan asutut kunnat 5,05 €/asukas ja maaseutumaiset kunnat 4,13 €/asukas. Maaseutumaisen kuntien pääasiallinen avustusmuoto oli toiminta- ja kohdeavustukset yhdistyksille. Kaupunkimaisissa kunnissa pääasiallinen avustusmuoto oli puolestaan toimitila-avustukset.

- Toiminta- ja kohdeavustukset yhdistyksille
- Toimitila-avustukset yrityksille
- Toimitila-avustukset yhdistyksille
- Muut avustukset

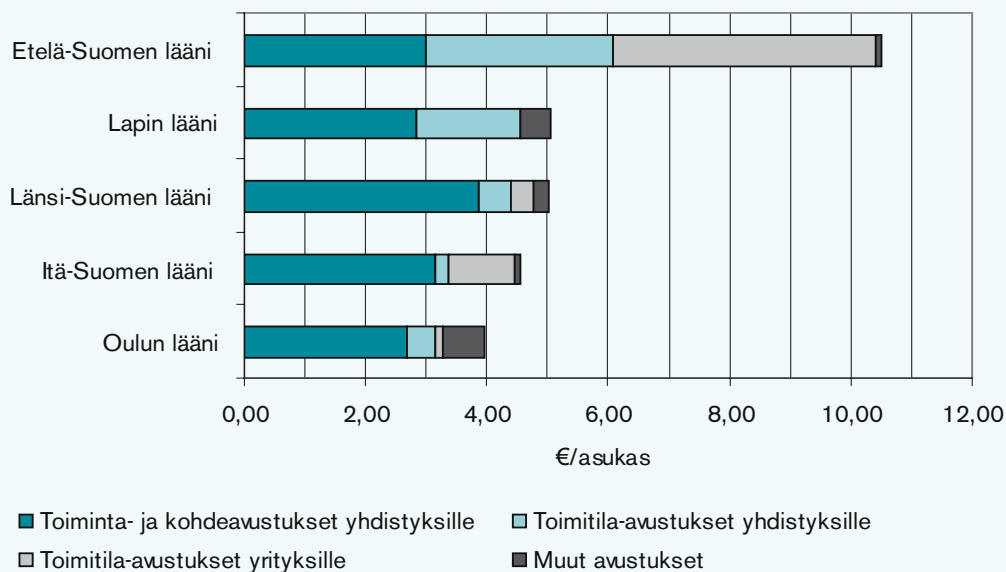
Kuva 9. Kuntien jakamien avustusten kohdentuminen vuonna 2006.

2.2.4 Ostopalvelut

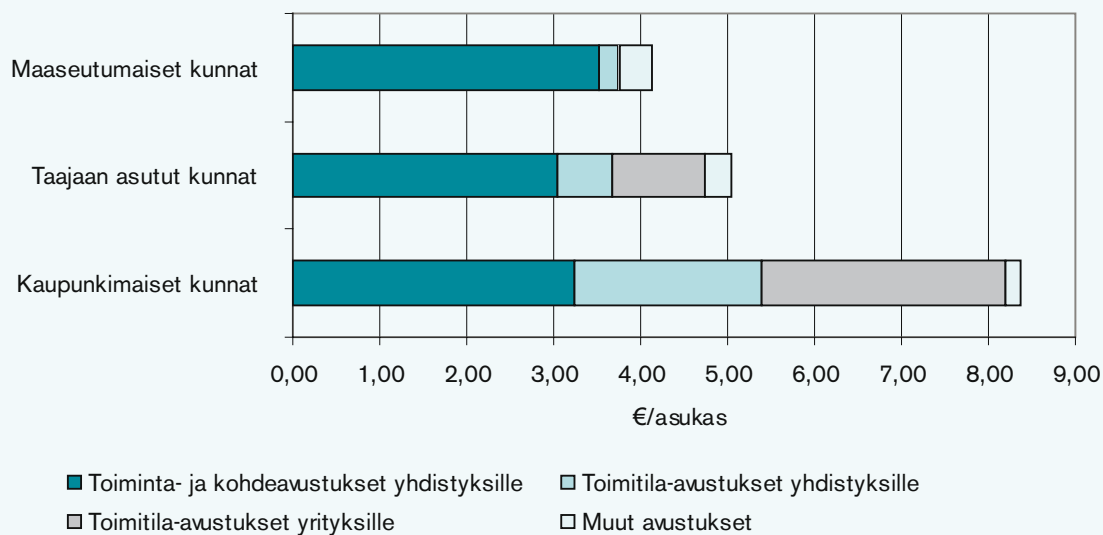
Ostopalveluihin vastaajia pyydettiin kirjaamaan kaikki kunnallisen liikuntatoiminnan toteuttamiseen käytetyistä ostopalveluista aiheutuneet menot. Osa vastaajista on kirjannut ostopalveluna tehdyt liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitotehtävät ainoastaan käyttö- ja kunnossapitomenoihin, jonka vuoksi ostopalveluihin kirjatut menot ovat joiltakin osin pienemmät kuin ne todellisuudessa ovat olleet.

Kunnat käyttivät ostopalveluihin 6,37 €/asukas, joka oli 8 % liikuntatoimen käyttömenoista. Kaupunkimaisissa kunnissa käytettiin ostopalveluihin hieman enemmän kuin muissa kuntaryhmissä. Kaupunkimaisissa kunnissa ostopalvelumenot olivat 7,32 €/asukas, taajaan asutuissa kunnissa 3,97 €/asukas ja maaseutumaaisissa kunnissa 4,38 €/asukas.

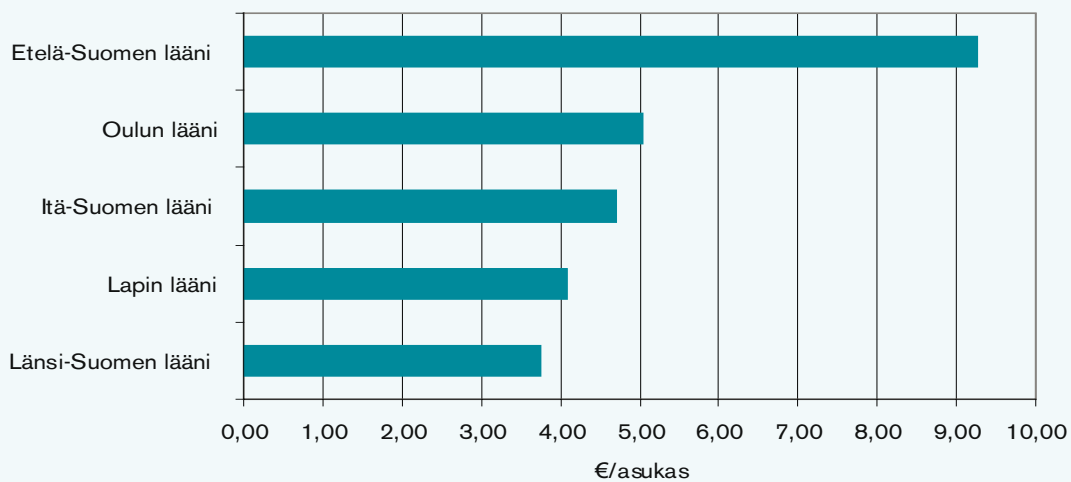
Eniten vastaajat raportoivat ostavansa liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitopalveluja (kuva 13). Tyypillisin esimerkki oli yhdistyksiltä ostettu hiihtolaturien ja muiden ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito. Yleistä oli myös, että kuntien liikuntatoimet ostivat liikunnanohjauspalveluja ja erilaisten liikunnallisten tapahtumien järjestämistä esimerkiksi urheiluseuroilta. Liikuntatoimen suunnittelu-, kehittämis- ja hallinto-tehtäviä ostettiin kunnan ulkopuolelta vain harvoissa kunnissa. Kaikista vastanneista kunnista neljä kuntaa raportoi ulkoistaneensa koko liikunta-/vapaa-aikatoimensa paikalliselle yhdistykselle. Kolme kuntaa raportoi lisäksi ostavansa muutaman päivän viikossa liikunta-/vapaa-aikasihteerin palveluja toisesta kunnasta.

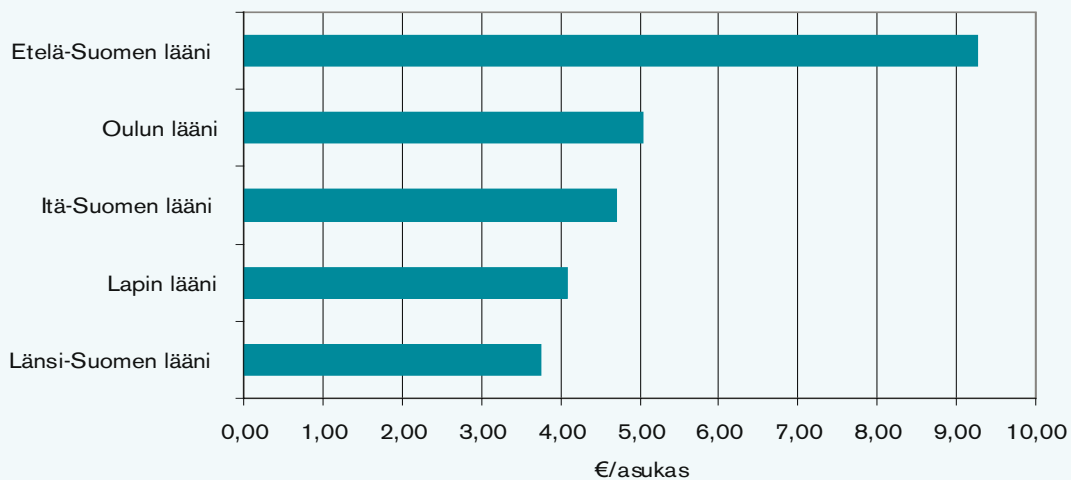
Kuva 10. Kuntien jakamien avustusten määrät vuonna 2006 lääneittäin (€/asukas).

Kuva 11. Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan vuonna 2006 kuntaryhmittäin (€/asukas).

Kuva 12. Ostopalvelumenot lääneittäin vuonna 2006 (€/asukas).

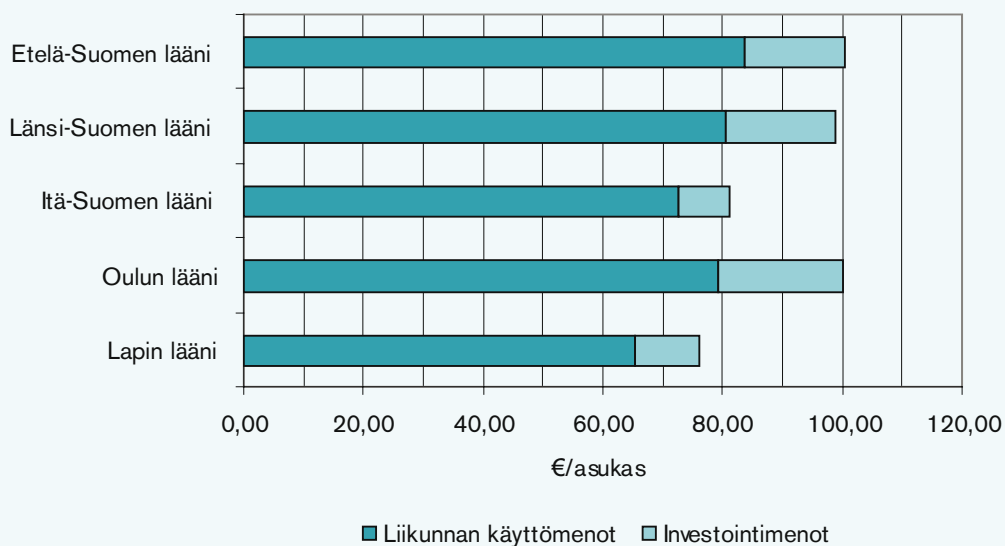
Kuva 13. Yleisimmät ostopalveluina hankittavat palvelut. Kuntien lukumäärä, jotka maininneet kyseisen palveluoston.

2.3 Liikuntatoimen kokonaismenot

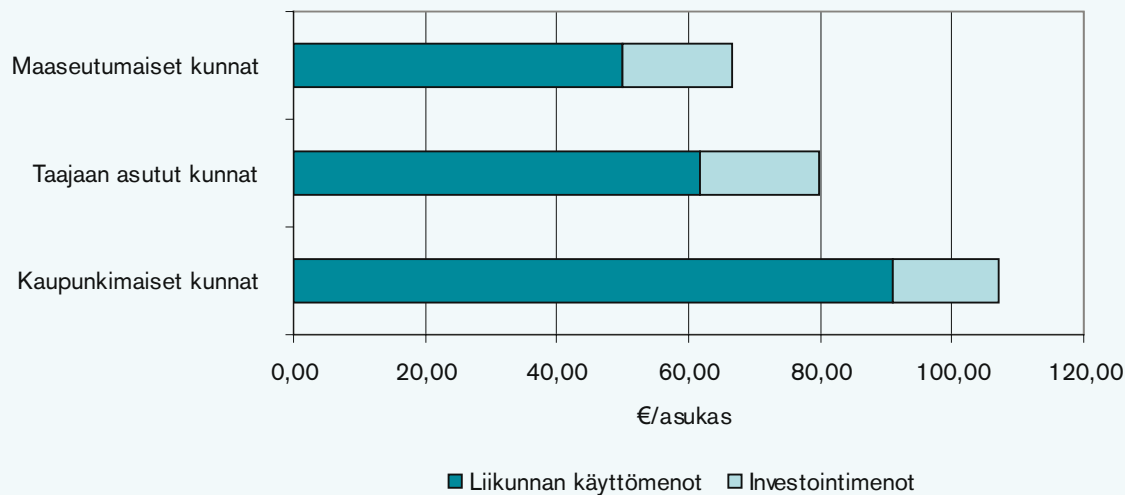
Kokonaismenoilla tarkoitetaan tässä selvityksessä liikuntatoimen käyttömenojen sekä liikuntapaikkojen investointimenojen summaa. Kuntien liikuntatoimen kokonaismenot vuoden 2006 tilinpäätösten mukaan olivat 96,75 €/asukas. Käyttömenojen mukaisesti myös kokonaismenot olivat suurimmat Etelä-Suomen läänissä, mutta Oulun läänin muita läänejä suurem-

mat investointimenot nostivat Oulun läänin kokonaismenot lähes Etelä-Suomen läänin tasolle. Eroa näiden läänien välillä oli ainoastaan 0,32 €/asukas.

Kaupunkimaisten kuntien kokonaismenot olivat 107,04 €/asukas, taajaan asuttujen kuntien 79,72 €/asukas ja maaseutumaisten kuntien 66,62 €/asukas.

Kuva 14. Liikuntatoimen kokonaismenot vuonna 2006 käyttömenoihin ja investointimenoihin eriteltynä (€/asukas).

Kuva 15. Liikuntatoimen kokonaismenot kuntaryhmittäin vuonna 2006 (€/asukas).

3 Liikuntatoimen henkilöstöresurssit

Liikuntatoimen henkilöstömäärät sisältävät liikuntatoimen henkilöstön lisäksi myös muiden hallintokuntien liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitohenkilöstön.

Kyselyyn vastanneet kunnat käyttivät liikuntapalvelujen tuottamiseen 92,53 henkilötyövuotta 100 000 asukasta kohden vuonna 2006. Suurin osa, eli 73 % tästä henkilöstömäärästä oli liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitohenkilöstöä. Hallintohenkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 12 %. Hallintohenkilöstöksi on luettu kuntien liikuntatoimesta vastaavat henkilöt, esimerkiksi liikuntasihteerit ja liikuntatoimenjohtajat. Liikunnan- ja erityisliikunnanohjaajien osuus oli hieman alle 10 %.

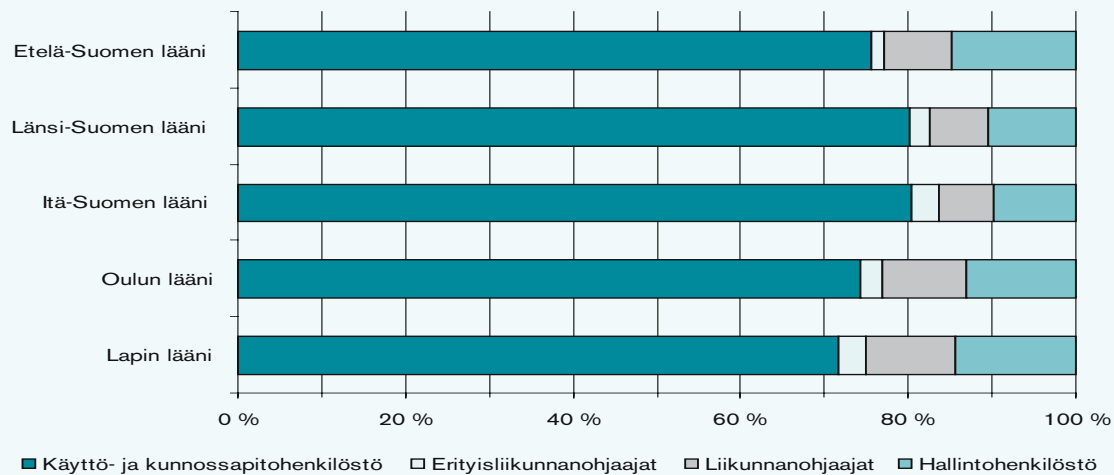
Lääneittäin tarkasteltuna Oulun ja Länsi-Suomen lääneissä oli liikuntatoimen henkilötyövuosia asukasmäärään suhteutettuna eniten. Lapin läänin kuntien liikuntatoimeen käyttämä henkilötyövuosimäärä oli 36 % pienempi kuin Länsi-Suomen läänin vastaava

luku. Ero johtuu liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitohenkilöstön määrästä. Hallintohenkilöstön määrässä suurin ero läänien välillä oli Oulun ja Itä-Suomen läänien välillä. Oulun läänissä hallintohenkilöstöä oli 12,47 htv/100 000 asukasta ja Itä-Suomen läänissä hallintohenkilöstöä oli 8,84 htv/100 000 asukasta. Liikunnanohjaajien henkilötyövuosissa suurimmat erot olivat edelleen Oulun ja Itä-Suomen läänien välillä. Oulun läänissä liikunnanohjaajia oli 9,55 htv/100 000 asukasta ja Itä-Suomen läänissä 6,00 htv/100 000 asukasta. Erityisliikunnanohjaajia oli sitä vastoin eniten asukasmäärään suhteutettuna Itä-Suomen läänissä, jossa erityisliikunnanohjaajia oli 2,93 htv/100 000 asukasta.

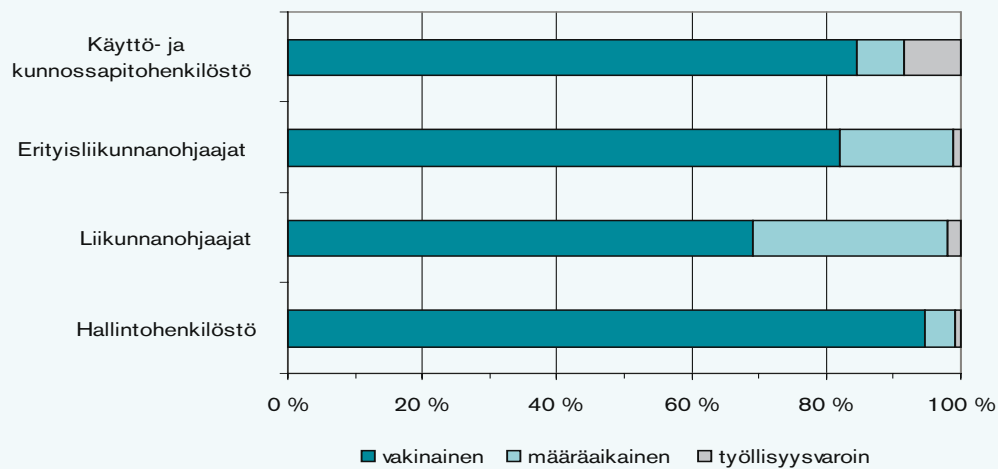
Henkilöstöstä vakinaisia oli 83 %, määräaikaista 10 % ja työllisyysvaroin työllistettyjä 7 %. Hallintohenkilöstöstä 95 % oli vakinaista henkilöstöä, liikunnanohjaajista 69 %, erityisliikunnanohjaajista 82 % ja käyttö- ja kunnossapitohenkilöstöstä 85 %.

Alue	Hallinto henkilöstö	Liikunnan ohjaajat	Erityis- liikunnan- ohjaajat	Käyttö- ja kunnossapito	Koko henkilöstö yhteensä
Lapin lääni	10,38	7,63	2,43	51,69	73,76
Oulun lääni	12,47	9,55	2,37	70,86	100,10
Itä-Suomen lääni	8,84	6,00	2,93	72,89	93,86
Länsi-Suomen lääni	9,84	6,61	2,23	76,05	100,57
Etelä-Suomen lääni	12,07	6,54	1,24	61,48	86,19
Manner-Suomi	10,97	6,84	1,91	67,96	92,53

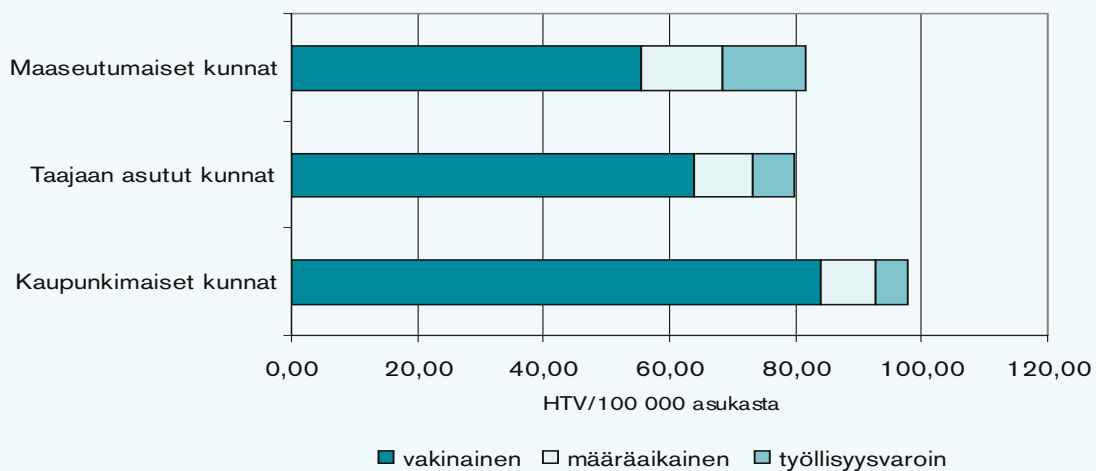
Taulukko 7. Liikuntatoiminnan henkilöstöresurssit vuonna 2006 (htv/100 000 asukasta).

Kuva 16. Henkilötyövuosien jakaantuminen tehtäviin eri lääneissä vuonna 2006.

Kuva 17. Henkilöstön vakinaisuusasteet tehtäviin vuonna 2006.

Kuva 18. Liikuntatoimen henkilötyövuodet 100 000 asukasta kohden kuntaryhmittäin.

4 Liikuntatoiminnan kehittäminen kunnissa

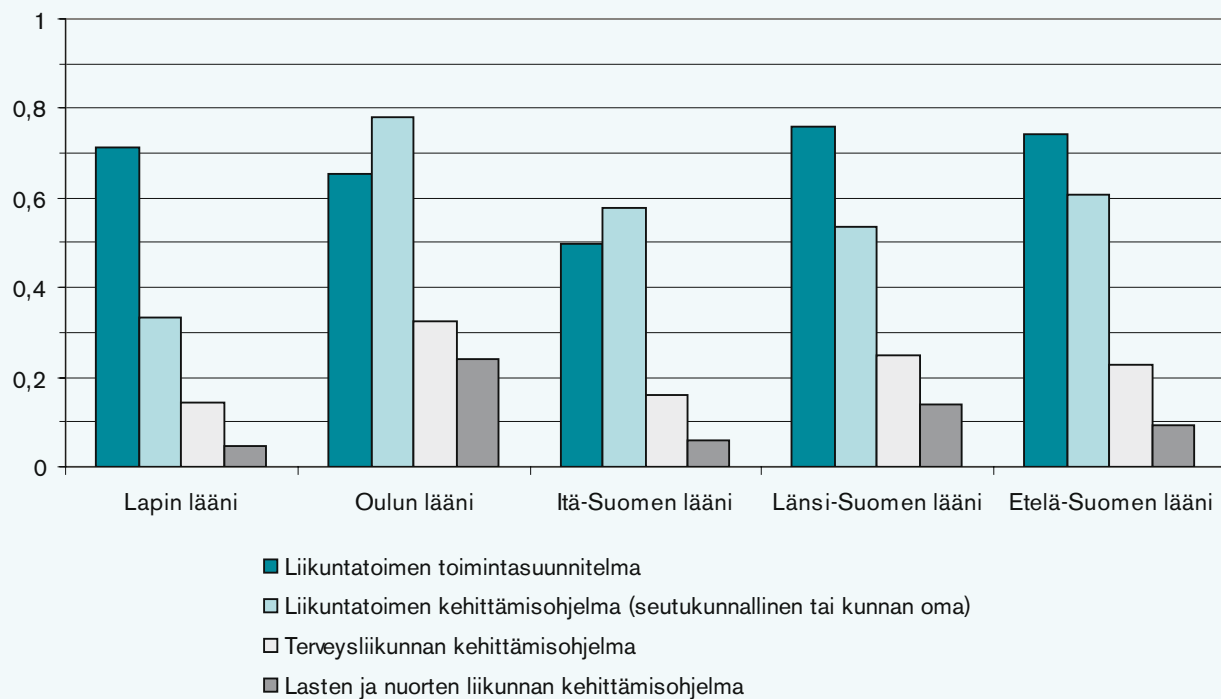
Talous- ja henkilöstöresurssien lisäksi kunnilta pyydettiin tietoja liikuntatoiminnan kehittämisestä kunnissa. Asiaa pyrittiin lähestymään selvittämällä, onko kunnilla erilaisia liikunnan kehittämiseen tähtääviä toimintasuunnitelmia tai kehittämisohjelmia.

Liikuntatoimen toimintasuunnitelma oli laadittu 69 %:ssa vastanneita kuntia. Varsinaisia liikuntatoimen kehittämisohjelmia oli laadittu huomattavasti harvemmin kuin toimintasuunnitelmia; ainoastaan 31 % kunnista oli laatinut liikuntatoimen kehittämisuunnitelman. Kun mukaan lasketaan ne kunnat, jotka ovat mukana seutukunnallisessa liikuntatoimen kehittämissuunnitelmassa, nousee luku 58 prosenttiin.

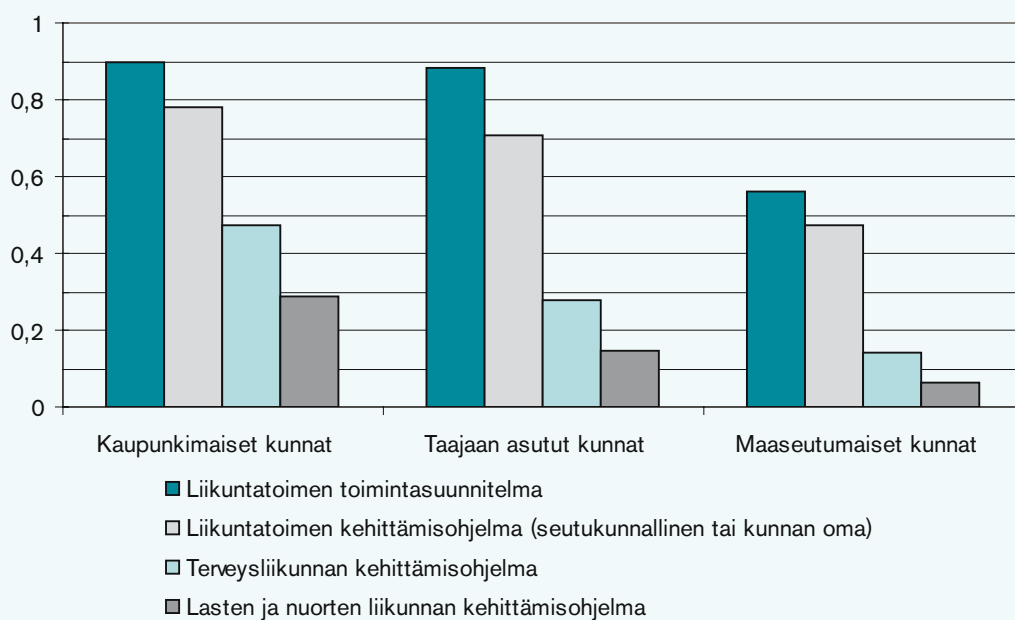
Terveysliikunnan kehittämisohjelma oli 23 %:lla kuntia, mutta lasten ja nuorten liikunnan kehittämisohjelma vain 12 %:lla vastanneita kuntia.

Kaupunkimaisista kunnista 90 %:lla oli liikuntatoimen toimintasuunnitelma. Maaseutumaisista kunnista toimintasuunnitelman oli laatinut alle 60 %. Liikuntatoimen kehittämisohjelmia oli maaseutumaisilla kunnilla alle puolessa, kun taas kaupunkimaisissa kunnissa kehittämisohjelmia oli 80 %:lla. Kaupunkimaisista kunnista 29 % oli laatinut lasten ja nuorten liikunnan kehittämisohjelman, mutta maaseutu-

maisista kunnista ainoastaan 6 %. Terveysliikunnan kehittämisohjelma oli lähes puolella kaupunkimaisia kuntia, mutta vain 14 %:lla maaseutumaisia kuntia. Selvät erot maaseutumaisten ja kaupunkimaisten kuntien välillä kehittämisohjelmien laatimisessa kertonevat maaseutumaisten kuntien vähäisemmästä hallinto- ja henkilöstön määrästä ja yhdistelmäviroista, jolloin kehittämistyöhön suunnatut henkilöstöresurssit ovat hyvin vähäiset.

Kuva 19. Toimintasuunnitelmia ja kehittämisohjelmia laatineiden kuntien osuus kaikista vastanneista kunnista lääneittäin.

Kuva 20. Liikuntatoimen toimintasuunnitelmia ja kehittämisohjelmia laatineiden kuntien osuus kaikista vastanneista kunnista kuntaryhmittäin.

Liite 1: Tilastotaulukot

Investointimenot lääneittäin				
Alue	Investointimenot TP 2006 €	Investointimenot TP 2006 €/asukas	Investointimenot TA 2007 €	Investointimenot TA 2007 €/asukas
Lapin lääni	1 988 130	10,75	3 828 275	20,70
Oulun lääni	9 745 878	20,96	6 991 549	15,04
Itä-Suomen lääni	4 618 501	8,66	9 993 917	18,38
Länsi-Suomen lääni	27 000 488	18,07	18 197 655	12,00
Etelä-Suomen lääni	33 803 551	16,80	44 692 367	22,21
Manner-Suomi	77 156 549	16,45	83 703 763	17,72
Investointimenot maakunnittain				
Alue	Investointimenot TP 2006 €	Investointimenot TP 2006 €/asukas	Investointimenot TA 2007 €	Investointimenot TA 2007 €/asukas
Uusimaa	18 780 613	14,67	30 928 000	24,15
Varsinais-Suomi	10 124 239	27,18	3 056 637	8,21
Satakunta	4 104 479	22,81	1 736 249	9,62
Kanta-Häme	1 299 602	8,59	4 667 620	30,84
Pirkanmaa	2 341 685	6,60	2 464 000	6,66
Päijät-Häme	4 542 711	23,82	2 950 500	15,47
Kymenlaakso	6 179 330	35,50	3 010 500	17,30
Etelä-Karjala	1 476 136	11,33	2 003 000	15,37
Etelä-Savo	1 248 416	9,28	4 698 000	32,34
Pohjois-Savo	1 689 676	6,92	2 425 722	9,94
Pohjois-Karjala	1 680 408	10,88	2 870 195	18,58
Keski-Suomi	3 972 683	16,50	3 076 989	12,44
Etelä-Pohjanmaa	1 595 041	10,10	4 966 280	31,43
Pohjanmaa	2 043 224	15,66	2 320 500	17,79
Keski-Pohjanmaa	2 819 137	48,53	577 000	9,93
Pohjois-Pohjanmaa	8 862 695	23,28	5 684 549	14,93
Kainuu	883 184	10,47	1 307 000	15,49
Lappi	1 988 130	10,75	3 828 275	20,70
Itä-Uusimaa	1 525 159	17,94	1 132 747	13,32
min.	883 184	6,60	577 000	6,66
maks.	18 780 613	48,53	30 928 000	32,34
keskiarvo	4 060 871	17,41	4 405 461	17,08
Investointimenot kuntaryhmittäin				
Alue	Investointimenot TP 2006 €	Investointimenot TP 2006 €/asukas	Investointimenot TA 2007 €	Investointimenot TA 2007 €/asukas
Kaupunkimaiset	52 508 861	16,07	58 686 749	17,87
Taajaan asutut	12 717 276	18,07	11 480 126	15,94
Maaseutumaiset	11 930 411	16,62	13 536 888	18,85

Liikuntatoimen käyttömenot lääneittäin				
Alue	Käyttömenot TP 2006 €	Käyttömenot TP 2006 €/asukas	Käyttömenot TA 2007 €	Käyttömenot TA 2007 €/asukas
Lapin lääni	12 112 663	65,50	12 409 367	67,10
Oulun lääni	36 836 639	79,22	37 691 814	81,05
Itä-Suomen lääni	38 679 111	72,55	39 212 977	72,10
Länsi-Suomen lääni	120 525 272	80,65	124 390 419	82,00
Etelä-Suomen lääni	168 389 242	83,70	172 735 446	85,86
Manner-Suomi	376 542 927	80,30	386 440 022	81,83
Liikuntatoimen käyttömenot maakunnittain				
Alue	Käyttömenot TP 2006 €	Käyttömenot TP 2006 €/asukas	Käyttömenot TA 2007 €	Käyttömenot TA 2007 €/asukas
Uusimaa	113 338 181	88,51	114 360 426	89,31
Varsinais-Suomi	29 274 636	78,60	32 739 134	87,90
Satakunta	14 409 014	80,08	14 113 822	78,21
Kanta-Häme	11 256 946	74,38	11 741 468	77,58
Pirkanmaa	32 024 219	90,26	32 854 700	88,77
Päijät-Häme	12 624 335	66,20	14 141 556	74,15
Kymenlaakso	14 798 360	85,02	15 244 595	87,59
Etelä-Karjala	10 213 984	78,39	10 887 394	83,56
Etelä-Savo	8 240 829	61,25	9 292 089	63,96
Pohjois-Savo	19 173 638	78,54	18 544 204	75,96
Pohjois-Karjala	11 264 643	72,94	11 376 684	73,67
Keski-Suomi	20 386 063	84,69	19 752 346	79,84
Etelä-Pohjanmaa	11 091 623	70,20	11 199 775	70,89
Pohjanmaa	8 462 536	64,87	8 813 491	67,56
Keski-Pohjanmaa	4 877 181	83,95	4 917 151	84,64
Pohjois-Pohjanmaa	30 297 949	79,59	31 260 773	82,12
Kainuu	6 538 690	77,52	6 431 041	76,24
Lappi	12 112 663	65,50	12 409 367	67,10
Itä-Uusimaa	6 157 436	72,42	6 360 007	74,81
min.	4 877 181	61,25	4 917 151	63,96
maks.	113 338 181	90,26	114 360 426	89,31
keskiarvo	19 818 049	76,47	20 338 949	78,10
Liikuntatoimen käyttömenot kuntaryhmittäin				
Alue	Käyttömenot TP 2006 €	Käyttömenot TP 2006 €/asukas	Käyttömenot TA 2007 €	Käyttömenot TA 2007 €/asukas
Kaupunkimaiset	297 247 564	90,97	302 843 896	92,21
Taajaan asutut	43 394 149	61,65	45 474 689	63,13
Maaseutumaiset	35 901 214	50,00	38 121 437	53,09

Alue	Käyttö- ja kunnossapito- menot TP 2006 €	Käyttö- ja kunnossapito- menot TP 2006 €/asukas		
Lapin lääni	7 456 982	40,32		
Oulun lääni	29 323 998	63,06		
Itä-Suomen lääni	23 233 566	43,58		
Länsi-Suomen lääni	82 179 409	54,99		
Etelä-Suomen lääni	132 471 358	65,84		
Manner-Suomi	274 665 314	58,57		
Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot maakunnittain				
Alue	Käyttö- ja kunnossapito- menot TP 2006 €	Käyttö- ja kunnossapito- menot TP 2006 €/asukas		
Uusimaa	89 342 013	69,77		
Varsinais-Suomi	20 373 620	54,70		
Satakunta	11 483 593	63,82		
Kanta-Häme	8 578 407	56,68		
Pirkanmaa	20 632 731	58,15		
Päijät-Häme	10 761 010	56,43		
Kymenlaakso	11 881 024	68,26		
Etelä-Karjala	8 662 781	66,49		
Etelä-Savo	5 690 658	42,29		
Pohjois-Savo	9 406 618	38,53		
Pohjois-Karjala	8 136 290	52,68		
Keski-Suomi	13 768 244	57,20		
Etelä-Pohjanmaa	7 159 741	45,32		
Pohjanmaa	5 722 378	43,87		
Keski-Pohjanmaa	3 039 102	52,31		
Pohjois-Pohjanmaa	24 181 761	63,52		
Kainuu	5 142 238	60,96		
Lappi	7 456 982	40,32		
Itä-Uusimaa	3 246 123	38,18		
min.	3 039 102	38,18		
maks.	89 342 013	69,77		
keskiarvo	14 456 069	54,18		
Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot kuntaryhmittäin				
Alue	Käyttö- ja kunnossapito- menot TP 2006 €	Käyttö- ja kunnossapito- menot TP 2006 €/asukas		
Kaupunkimaiset	224 426 647	68,68		
Taajaan asutut	28 914 874	41,08		
Maaseutumaiset	21 323 793	29,70		

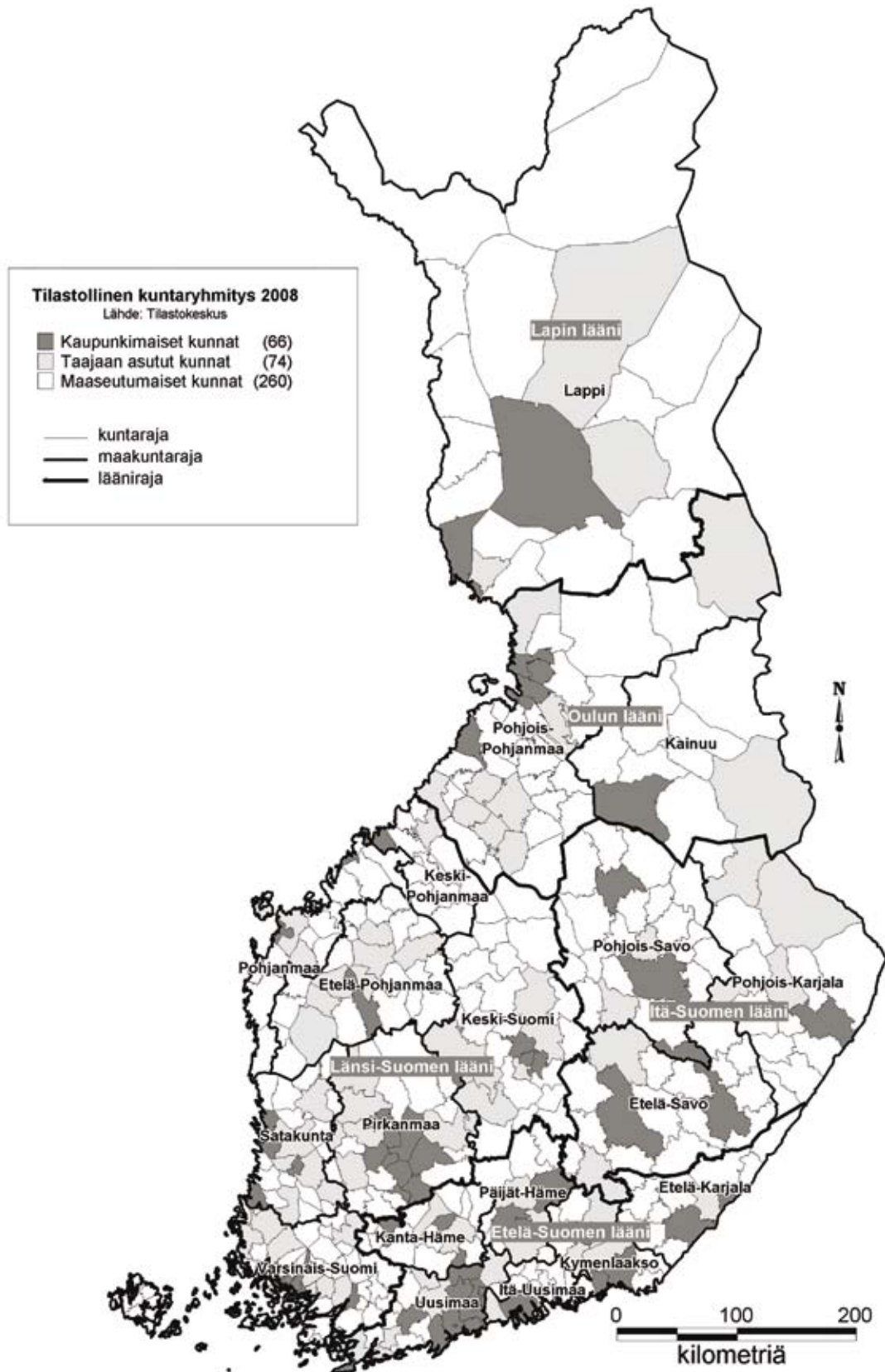
Liikuntatoimen palkka- ja henkilöstömenot lääneittäin				
Alue	Henkilöstökulut TP 2006 €	Henkilöstökulut TP 2006 €/asukas		
Lapin lääni	3 443 418	18,62		
Oulun lääni	12 737 105	27,39		
Itä-Suomen lääni	11 107 977	20,84		
Länsi-Suomen lääni	32 964 750	22,06		
Etelä-Suomen lääni	45 795 246	22,76		
Manner-Suomi	106 048 496	22,61		
Liikuntatoimen palkka- ja henkilöstömenot maakunnittain				
Alue	Henkilöstökulut TP 2006 €	Henkilöstökulut TP 2006 €/asukas		
Uusimaa	29 634 739	23,14		
Varsinais-Suomi	4 595 996	12,34		
Satakunta	3 853 072	21,41		
Kanta-Häme	3 303 590	21,83		
Pirkanmaa	10 707 379	30,18		
Päijät-Häme	4 355 459	22,84		
Kymenlaakso	4 564 938	26,23		
Etelä-Karjala	2 070 919	15,89		
Etelä-Savo	2 804 597	20,84		
Pohjois-Savo	5 540 854	22,70		
Pohjois-Karjala	2 762 526	17,89		
Keski-Suomi	6 992 596	29,05		
Etelä-Pohjanmaa	3 474 649	21,99		
Pohjanmaa	2 507 463	19,22		
Keski-Pohjanmaa	833 594	14,35		
Pohjois-Pohjanmaa	10 489 074	27,55		
Kainuu	2 248 031	26,65		
Lappi	3 443 418	18,62		
Itä-Uusimaa	1 865 601	21,94		
min.	833 594	12,34		
maks.	29 634 739	30,18		
keskiarvo	5 581 500	21,82		
Liikuntatoimen palkka- ja henkilöstömenot kuntaryhmittäin				
Alue	Henkilöstökulut TP 2006 €	Henkilöstökulut TP 2006 €/asukas		
Kaupunkimaiset	82 856 130	25,36		
Taajaan asutut	13 008 698	18,48		
Maaseutumaiset	10 183 667	14,18		

Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan lääneittäin						
Alue	Toiminta- ja kohdeavustukset TP 2006 €/asukas	Toimitila- avustukset yhdistyksille TP 2006 €/asukas	Toimitila- avustukset yrityksille TP 2006 €/asukas	Muut avustukset TP 2006 €/asukas	AVUSTUKSET YHTEENSÄ TP 2006 €/asukas	AVUSTUKSET YHTEENSÄ TP 2006 €
Lapin lääni	2,83	1,74	0,00	0,50	5,06	936 348
Oulun lääni	2,69	0,47	0,10	0,69	3,95	1 834 984
Itä-Suomen lääni	3,15	0,22	1,09	0,09	4,56	2 429 880
Länsi-Suomen lääni	3,86	0,53	0,39	0,26	5,03	7 520 846
Etelä-Suomen lääni	2,99	3,08	4,34	0,09	10,50	21 129 202
Manner-Suomi	3,25	1,63	2,12	0,22	7,22	33 851 260
Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan maakunnittain						
Alue	Toiminta- ja kohdeavustukset TP 2006 €/asukas	Toimitila- avustukset yhdistyksille TP 2006 €/asukas	Toimitila- avustukset yrityksille TP 2006 €/asukas	Muut avustukset TP 2006 €/asukas	AVUSTUKSET YHTEENSÄ TP 2006 €/asukas	AVUSTUKSET YHTEENSÄ TP 2006 €
Uusimaa	3,05	4,30	6,73	0,11	14,18	18 162 329
Varsinais-Suomi	4,54	1,19	0,47	0,16	6,35	2 366 388
Satakunta	3,78	0,25	1,04	0,78	5,85	1 052 445
Kanta-Häme	2,57	1,02	0,00	0,03	3,62	547 878
Pirkanmaa	4,96	0,19	0,01	0,01	5,18	1 837 797
Päijät-Häme	2,08	1,50	0,00	0,01	3,59	683 904
Kymenlaakso	2,70	1,09	0,00	0,09	3,89	676 550
Etelä-Karjala	3,25	0,25	0,00	0,11	3,61	470 878
Etelä-Savo	3,09	0,38	1,41	0,19	5,07	682 129
Pohjois-Savo	3,69	0,12	1,60	0,04	5,45	1 330 616
Pohjois-Karjala	2,35	0,26	0,00	0,09	2,70	417 135
Keski-Suomi	1,65	0,30	0,00	0,22	2,17	522 812
Etelä-Pohjanmaa	4,10	0,26	1,13	0,74	6,23	983 651
Pohjanmaa	3,28	0,61	0,00	0,03	3,92	511 269
Keski-Pohjanmaa	2,83	0,75	0,58	0,09	4,24	246 484
Pohjois-Pohjanmaa	2,46	0,46	0,00	0,71	3,63	1 383 678
Kainuu	3,68	0,51	0,57	0,59	5,35	451 306
Lappi	2,83	1,74	0,00	0,50	5,06	936 348
Itä-Uusimaa	5,11	0,37	1,41	0,01	6,91	587 663
min.	1,65	0,12	0,00	0,01	2,17	246 484
maks.	5,11	4,30	6,73	0,78	14,18	18 162 329
keskiarvo	3,26	0,82	0,79	0,24	5,11	1 781 645

Kuntien myöntämät avustukset liikuntatoimintaan kuntaryhmittäin						
Alue	Toiminta- ja kohdeavustukset TP 2006 €/asukas	Toimitila- avustukset yhdistyksille TP 2006 €/asukas	Toimitila- avustukset yrityksille TP 2006 €/asukas	Muut avustukset TP 2006 €/asukas	AVUSTUKSET YHTEENSÄ TP 2006 €/asukas	AVUSTUKSET YHTEENSÄ TP 2006 €
Kaupunkimaiset	3,23	2,16	2,81	0,17	8,36	27 332 395
Taajaan asutut	3,05	0,62	1,07	0,31	5,05	3 554 603
Maaseutumaiset	3,51	0,24	0,01	0,37	4,13	2 964 262

Liikuntatoimen henkilöstöresurssit lääneittäin					
Alue	Hallinto henkilöstö htv/100 000 as.	Liikunnanohjaajat htv/100 000 as.	Erityis- liikunnan- ohjaajat htv/ 100 000 as.	Käyttö- ja kunnossapito- henkilöstö htv/ 100 000 as.	Henkilöstö yhteensä htv/ 100 000 as.
Lapin lääni	10,38	7,63	2,43	51,69	73,76
Oulun lääni	12,47	9,55	2,37	70,86	100,10
Itä-Suomen lääni	8,84	6,00	2,93	72,89	93,86
Länsi-Suomen lääni	9,84	6,61	2,23	76,05	100,57
Etelä-Suomen lääni	12,07	6,54	1,24	61,48	86,19
Manner-Suomi	10,97	6,84	1,91	67,96	92,53

Liikuntatoimen henkilöstöresurssit maakunnittain					
Alue	Hallinto- henkilöstö htv/100 000 as.	Liikunnanohjaajat htv/100 000 as.	Erityis- liikunnan- ohjaajat htv/ 100 000 as.	Käyttö- ja kunnossapito- henkilöstö htv/ 100 000 as.	Henkilöstö yhteensä htv/ 100 000 as.
Uusimaa	13,53	7,72	0,85	54,86	77,98
Varsinais-Suomi	13,10	9,35	1,61	48,22	73,13
Satakunta	9,56	3,14	1,11	85,73	110,22
Kanta-Häme	8,17	1,65	1,98	74,85	92,14
Pirkanmaa	9,12	2,92	2,82	100,41	118,70
Päijät-Häme	8,86	3,25	1,31	57,78	72,40
Kymenlaakso	11,09	5,23	2,60	76,08	95,47
Etelä-Karjala	9,58	7,83	2,30	100,27	153,22
Etelä-Savo	8,64	6,69	2,23	76,68	95,36
Pohjois-Savo	9,63	8,67	3,89	68,86	97,23
Pohjois-Karjala	7,77	1,17	2,01	75,95	87,22
Keski-Suomi	7,93	6,77	2,91	89,91	115,21
Etelä-Pohjanmaa	10,22	12,99	3,16	62,55	104,06
Pohjanmaa	5,37	4,86	1,82	59,48	78,42
Keski-Pohjanmaa	11,19	8,18	1,72	92,13	115,38
Pohjois-Pohjanmaa	13,47	10,39	2,10	67,52	98,22
Kainuu	7,98	5,77	3,56	85,95	108,60
Lappi	10,38	7,63	2,43	51,69	73,76
Itä-Uusimaa	9,96	5,63	1,18	56,16	108,46
min.	5,37	1,17	0,85	48,22	72,40
maks.	13,53	12,99	3,89	100,41	153,22
keskiarvo	9,77	6,31	2,19	72,90	98,69
Liikuntatoimen henkilöstöresurssit kuntaryhmittäin					
Alue	Hallinto- henkilöstö htv/100 000 as.	Liikunnanohjaajat htv/100 000 as.	Erityis- liikunnan- ohjaajat htv/ 100 000 as.	Käyttö- ja kunnossa- pitohenkilöstö htv/ 100 000 as.	Henkilöstö yhteensä htv/ 100 000 as.
Kaupunkimaiset	10,44	6,47	1,79	73,83	97,69
Taajaan asutut	8,72	6,12	3,21	57,40	79,76
Maaseutumaiset	15,55	9,23	1,16	51,60	81,57

Liite 3: Kyselyyn vastanneet kunnat

LAPIN LÄÄNI

Lappi

Enontekiö
Inari
Kemi
Kemijärvi
Keminmaa
Kittilä
Kolari
Muonio
Pelkosenniemi
Pello
Posio
Ranua
Rovaniemi
Salla
Savukoski
Simo
Sodankylä
Tervola
Tornio
Utsjoki
Ylitornio

OULUN LÄÄNI

Kainuu

Hyrynsalmi
Kajaani
Kuhmo
Paltamo
Puolanka
Ristijärvi
Sotkamo
Suomussalmi
Vaala

Pohjois-Pohjanmaa

Alavieska
Haapajärvi
Haapavesi
Hailuoto
Haukipudas
Ii
Kalajoki
Kempele
Kestilä
Kiiminki
Kuusamo
Kärsämäki
Liminka
Lumijoki
Merijärvi
Muhos
Nivala
Oulainen
Oulu
Oulunsalo
Piippola
Pudasjärvi
Pulkkila
Pyhäjoki
Pyhäjärvi
Pyhäntä
Raahe
Rantsila
Reisjärvi
Sievi
Siikajoki
Taivalkoski
Tyrnävä
Utajärvi
Vihanti
Yli-Ii
Ylikiminki
Ylivieska

ITÄ-SUOMEN LÄÄNI

Etelä-Savo

Hirvensalmi
Joroinen
Juva
Kerimäki
Mikkeli
Mäntyharju
Pieksämäki
Punkaharju
Puumala
Rantasalmi
Ristiina
Savonlinna
Savonranta
Sulkava

Pohjois-Karjala

Eno
Ilomantsi
Joensuu
Juuka
Kesälahti
Kitee
Merikarvia
Noormarkku
Pori
Rauma
Säkylä
Kontiolahti
Liekka
Liperi
Nurmes
Outokumpu
Polvijärvi
Rääkkylä
Valtimo

Pohjois-Savo

Iisalmi
Juankoski
Kaavi
Karttula
Keitele
Kiuruvesi
Kuopio
Lapinlahti
Leppävirta
Maaninka
Nilsia
Rautalampi
Rautavaara
Siilinjärvi
Sonkajärvi
Suonenjoki
Tervo
Tuusniemi
Varkaus
Varpaisjärvi
Vesanto
Vieremä

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNI**Etelä-Pohjanmaa**

Alahärmä
Alajärvi
Alavus
Evijärvi
Ilmajoki
Isojoki
Karijoki
Kauhajoki
Kuortane
Kurikka
Lappajärvi
Lapua
Lehtimäki
Seinäjoki
Soini
Teuva
Töysä
Vimpeli
Ylihärmä
Ylistaro
Ähtäri

Keski-Pohjanmaa

Himanka
Kannus
Kokkola
Kälviä
Lestijärvi
Toholampi
Veteli

Keski-Suomi

Hankasalmi
Jyväskylä
Jyväskylän mlk
Jämsä
Jämsänkoski
Karstula
Keuruu
Kivijärvi
Korpilahti
Kuhmoinen
Laukaa
Multia
Muurame
Petäjävesi
Pylkönmäki
Saarijärvi
Toivakka
Viitasaari
Äänekoski

Pirkanmaa

Akaa
Kangasala
Kuhmalahti
Kuru
Kylmäkoski
Mouhijärvi
Mänttä
Nokia
Orivesi
Pirkkala
Punkalaidun
Tampere
Valkeakoski
Vammala
Vesilahti
Viljakkala
Vilppula

Pohjanmaa

Isokyrö
Kaskinen
Kristiinankaupunki
Laihia
Luoto
Mustasaari
Närpiö
Pietarsaari
Vaasa

Satakunta

Eura
Huittinen
Kankaanpää
Kiikoinen
Kiukainen
Kokemäki
Lappi
Lavia
Luvia

Varsinais-Suomi

Alastaro
Askainen
Halikko
Kemiö
Kiikala
Koski Tl
Lieto
Loimaa
Masku
Mellilä
Merimasku
Naantali
Nousiainen
Oripää
Paimio
Parainen
Perniö
Pertteli
Piikkiö
Pöytyä
Raisio
Salo
Särkisalo
Taivassalo
Turku
Uusikaupunki
Vehmaa
Velkua
Yläne

ETELÄ-SUOMEN LÄÄNI**Etelä-Karjala**

Imatra
Joutseno
Lappeenranta
Lemi
Luumäki
Parikkala
Rautjärvi
Ruokolahti
Savitaipale
Suomenniemi
Ylämaa

Itä-Uusimaa

Askola
Lapinjärvi
Myrskylä
Pernaja
Porvoo
Pukkila
Ruotsinpyhtää
Sipoo

ETELÄ-SUOMEN LÄÄNI**Kanta-Häme**

Forssa
Hattula
Hausjärvi
Hummppila
Hämeenlinna
Janakkala
Jokioinen
Kalvola
Lammi
Riihimäki
Tammela

Kymenlaakso

Anjalankoski
Hamina
Iitti
Kotka
Kouvola
Kuusankoski
Miehikkälä
Pyhtää
Valkeala
Virolahti

Päijät-Häme

Artjärvi
Asikkala
Heinola
Hollola
Hämeenkoski
Lahti
Nastola
Orimattila
Padasjoki
Sysmä

Uusimaa

Espoo
Helsinki
Hyvinkää
Ingå
Järvenpää
Karkkila
Kauniainen
Kirkkonummi
Lohja
Nurmijärvi
Pohja
Pornainen
Siuntio
Tuusula
Vantaa
Vihti

Liikuntatoimen resurssikysely 2007

Vastaajan tiedot

Vastaajan nimi	Tehtävänimike	Sähköposti	Puhelinnumero/ GSM
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Kunta

Maakunta

Lääni

- ☐ Etelä-Suomen lääni
- ☐ Länsi-Suomen lääni
- ☐ Itä-Suomen lääni
- ☐ Oulun lääni
- ☐ Lapin lääni

1. LIIKUNTATOIMEN KÄYTTÖTALOUS

1.1 Liikuntatoimen kokonaiskäyttökustannukset (brutto)

Kokonaiskäyttökustannuksilla tarkoitetaan vuoden 2006 tilinpäätöksen ja vuoden 2007 talousarvion mukaisia liikuntatoimen ylläpitoon liittyviä kustannuksia. Tähän kohtaan ei kirjata muiden hallintokuntien liikuntaan liittyviä kustannuksia. Liikuntatoimen käyttökustannuksiin voi sisältyä esimerkiksi liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitokustannuksia, palkka- ja henkilöstömenoja sekä seuroille myönnettyjä toiminta- ja kohdeavustuksia. Käyttökustannuksiin ei sisällytetä investointimenoja.

Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007
<input type="text"/>	<input type="text"/>

1.2 Liikuntatoimen kokonaiskäyttötulot

Liikuntatoimen käyttötuloihin sisällytetään kaikki kunnan liikuntatoiminnasta syntyneet tulot, jotka on liikuntatoimen tilinpäätökseen ja talousarvioon. Kokonaiskäyttötuloihin ei sisällytetä investointituloja, eikä liikuntatoimen laskennallisia valtionosuuksia.

Tilinpäätös 2006	Talousarvio 2007
<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. KOKONAISKÄYTTÖKUSTANNUSTEN ERITTELY

Tässä osiossa eritellään edellä kysytty kokonaiskäyttökustannukset menokohdittain.

2.1 Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenot

Liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitomenoihin sisällytetään mm. kunnossapitoon liittyvät palkka- ja henkilöstömenot, liikuntatilojen sisäiset vuokrat sekä siivous- ja ostopalvelukulut. Käyttö- ja kunnossapitomenot ilmoitetaan hallintokunnittain kuten ne on kunnan tilinpäätökseen ja talousarvioon kirjattu. Mikäli menoja on kirjattu liikunta- ja teknisen toimen lisäksi muille hallintokunnille, ilmoitetaan ne kohdassa Muu hallintokunta.

Tilinpäätös 2006

Liikuntatoimi

Tekninen toimi

Muu hallintokunta

Talousarvio 2007

Liikuntatoimi

Tekninen toimi

Muu hallintokunta

2.2 Palkka- ja henkilöstömenot

Kunnan liikuntapalvelujen tuottamiseen liittyvät palkka- ja henkilöstömenot hallintokunnittain kuten ne on kunnan tilinpäätökseen ja talousarvioon kirjattu. Mikäli palkka- ja henkilöstömenoja on kirjattu liikunta- ja teknisen toimen lisäksi muille hallintokunnille, ilmoitetaan ne kohdassa Muu hallintokunta.

Tilinpäätös 2006

Liikuntatoimi

Tekninen toimi

Muu hallintokunta

Talousarvio 2007

Liikuntatoimi

Tekninen toimi

Muu hallintokunta

2.3 Toiminta- ja kohdeavustukset yhdistyksille

Toiminta- ja kohdeavustuksilla tarkoitetaan kaikkia kunnan urheiluseuroille tai muille liikuntatoimintaa järjestäville yhdistyksille myöntämiä avustuksia paitsi toimitila-avustuksia.

Tilinpäätös 2006

Yhdistysten lkm

Yhdistysten jäsenmäärä

Talousarvio 2007

2.4 Toimitila-avustukset yhdistyksille

Toimitila-avustuksella tarkoitetaan kunnan urheiluseuroille tai muille liikuntatoimintaa järjestäville yhdistyksille myöntämää tilojen vuokraamiseen tai hankkimiseen tarkoitettua avustusta.

Tilinpäätös 2006

Talousarvio 2007

2.5 Toimitila-avustukset yrityksille

Toimitila-avustuksella tarkoitetaan kunnan liikuntatoimintaa järjestäville yrityksille myöntämää tilojen vuokraamiseen tai hankkimiseen tarkoitettua avustusta.

Tilinpäätös 2006

Talousarvio 2007

2.6 Muut avustukset

Muut liikuntatoimen yksittäisille henkilöille tai yhdistyksille myöntämät avustukset.

Tilinpäätös 2006

Talousarvio 2007

2.7 Ostopalvelut

Ostopalveluilla tarkoitetaan kunnallisen liikuntatoiminnan toteuttamiseen käytetyistä ostopalveluista aiheutuvia menoja. Ostopalvelut ilmoitetaan hallintokunnittain siten kun ne on kunnan tilinpäätökseen ja talousarvioon kirjattu.

Tilinpäätös 2006

Liikuntatoimi

Tekninen toimi

Muu hallintokunta

Talousarvio 2007

Liikuntatoimi

Tekninen toimi

Muu hallintokunta

Selvitys siitä, mitä palveluja on ostettu ja mistä

2.8 Muut käyttömenot

Muihin käyttömenoihin kirjataan kaikki sellaiset liikuntatoimeen kohdistuvat käyttömenot, joita ei ole eritelty kohdan 2 muissa kohdissa, esim. sisäiset vuokrat (muut kuin liikuntatilojen sisäiset vuokrat), vyörytyserät, poistot, arvonalentumiset jne.

Tilinpäätös 2006

Talousarvio 2007

3. LIIKUNTATOIMEN INVESTOINTIMENOT JA -TULOT

Investointimenoihin sisällytetään liikuntapaikkojen rakentamis- ja kalustamismenot. Mikäli menoja on kirjattu eri hallintokunnille, lasketaan ne tässä yhteen ja ilmoitetaan investointimenojen kokonaissumma.

Tilinpäätös 2006

menot

tulot

Talousarvio 2007

menot

tulot

4. LIIKUNTATOIMEN HENKILÖSTÖ

Ilmoitetaan ainoastaan liikuntatoimen tilinpäätökseen vuonna 2006 kirjatut henkilötyövuodet. Tähän kohtaan ei kirjata liikuntapaikkojen käyttö- ja kunnossapitohenkilöstöä (kirjataan kohtaan 5).

Hallintohenkilöstö (liikuntatoimenjohtajat, liikuntasihteerit ja vastaavat)

Vakinainen (HTV) Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

Liikunnanohjaajat

Vakinainen (HTV) Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

Erityisliikunnan ohjaajat

Vakinainen (HTV) Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

Projektityöntekijät

Vakinainen (HTV) Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

Muut

Vakinainen (HTV)

Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

Mikä? (tehtävänimikkeet)

5. LIIKUNTAPAikkojen KÄYTTÖ- JA KUNNOSSAPITOHENKILÖSTÖ

Henkilömäärä ilmoitetaan henkilötyövuosina sen mukaan kuin palkka- ja henkilöstömenot on kirjattu liikuntatoimen ja teknisen toimen tilinpäätöksiin vuonna 2006.

Liikuntatoimi

Vakinainen (HTV) Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

Tekninen toimi

Vakinainen (HTV) Määräaikainen (HTV) Työllisyysvaroin (HTV)

6. LIIKUNTATOIMEN KEHITTÄMINEN**Onko kunnalla**

liikuntatoimen toimintasuunnitelma

Kyllä

Ei

☐☐

liikuntatoimen kehittämisohjelma

☐☐

terveysliikunnan kehittämisohjelma

☐☐

lasten ja nuorten liikunnan kehittämisohjelma

☐☐**Onko kunta mukana**

seutukunnallisessa liikuntatoimen kehittämisohjelmassa

Kyllä

Ei

☐☐

Onko kunnassa aloitettu kuntien palvelurakennemuutostukseen (PARAS-hanke) liittyvän toimeenpanosuunnitelman valmistelu liikuntapalvelujen osalta?

☐ kyllä ☐ ei

Jos toimeenpanosuunnitelman valmistelu on aloitettu, miten liikuntapalvelut on tarkoitus järjestää tulevaisuudessa?

☐ seutukunnallisena yhteistyönä

☐ kunnan omina palveluina

☐ ostopalveluina

☐ muuten, miten?

7. YHTEYSTIETOREKISTERI

Yhteystietorekisterimme päivittämistä varten, pyydämme ystävällisesti täyttämään myös seuraavat kuntanne liikuntatoimen yhteyshenkilön tiedot. Mikäli nämä tiedot ovat samat kuin kyselyn vastaajan tiedot, voitte jättää kohdat tyhjiksi.

Nimi

Tehtävänimike

Sähköposti

Puhelin/GSM

Liikunnasta vastaavan lautakunnan nimi

8. Mahdolliset lisäykset ja tarkennukset lomakkeen vastauksiin:

Lähetä

Opetusministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2008 ilmestyneet

- 1 Ammattikorkeakoulutuksen aikaiset
yrittäjyysintentioiden muutokset
- 2 Liikuntatoimi tilastojen valossa; Perustilastot
vuodelta 2006
- 3 Kohti kestäväää kehitystä.
Pedagoginen lähestymistapa
- 4* Opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma
2009–2012
- 5 Mera flexibilitet i den grundläggande utbildningen
- 6 Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet
2007–2011
- 7 Koulukiusaaminen peruskoulun yläluokilla
2000–2007
- 8 Matkalla osallisuuteen. Osallistuva oppilas
– yhteisöllinen koulu -kehittämishankeen
vaikuttavuuden arviointi
- 9 Koulutus ja tutkimus 2007–2012
- 12 Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä;
Näköaloja taiteen soveltavaan käyttöön

* Ei painettu, vain verkossa

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Julkaisumyynti / Bokförsäljning:

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet

PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)

00014 Helsingin yliopisto

puhelin / telefon (09) 7010 2363

faksi / fax (09) 7010 2374

books@yopaino.helsinki.fi

www.yliopistopaino.helsinki.fi

ISBN 978-952-485-519-8 (nid.)

ISBN 978-952-485-520-4 (pdf)

ISSN 1458-8110